

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Affinitas superveniens matrimonio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

possit viduam, & ejusdem patris filius ducere ejusdem viduam filiam ex alio matro, atque hæc omnia, quia Affinitas non parit Affinitatem. Ita Sanch. l. 7. *matrim.* d. 67. num. 3.

6. Idem dic, si Caius, v. g. ducat viduam relictam à propriæ vxoris fratre. Clarius. Caius duxerat Bertam, hæc autem Berta habet fratrem nomine Cæsarem, qui duxerat Catharinam. Dico, mortua Berta, & Cæsare, posse Caium ducere Catharinam, quia Caius contraxit quidem affinitatem cum Cæsare, sed ex dictis nullam cum vxore Cæsaris, nempe Catharinam.

QVÆSTIONCVLA ORTA EX PREDICTIS.

7. Diebus hinc superioribus eperit sequens difficultas, cujus expressam solutionem apud neminem ex Scrip- toribus nec ego, nec nostri Colleg. Panormitani Theo- logi invenire potuimus.

8. Si ex vivis excedat Berta vxor Titii, perseverat in Titio affinitas cum omnibus Bertæ consanguineis, quia, ut cum Sancto Thoma ex Textu notat Sanch. l. 7. d. 64. n. 2. ex C. *Fraternitatis* 35. q. 10. affinitas semel orta per- petuo remanet.

9. Sed quid, si post mortem Bertæ nascatur ex sorore v. g. dictæ Bertæ puella aliqua, hæc puella eritne affinis ipsi Titio, ita ut inter ipsam, & Titium nequeat validum matrimonium intercedere?

10. Respondeo: Theologi fere omnes prædicti, & ego minime omnium, diximus esse affinem, & inter ipsos invalidum fore matrimonium. Ratio fuit, quia affinitas non solum extenditur ad consanguineos viventes, vel natos, vivente ipsa vxore, sed etiam ad consanguineos, natos post ipsius vxoris mortem. De novo enim nati verè, & in omni rigore sunt consanguinei dictæ vxoris, quam- vis mortuæ. Et sanè Pater in Cælo, v. g. existens, ut suum filium, suosque nepotes recognoscit filium post hu- mum, & nepotes descendentes. Si ergo postea nati, sunt verè consanguinei vxoris Titii, etiam affines ejusdem Titii.

11. Noluit acquiescere huic rationi vnus ex prædi- ctis nostris Theologis. Vnde quæstionem hanc Romæ decidendam misit ad Patrem Ludovicum Leti Nostræ Societatis virum Doctissimum, & præcipuè in Sacris Canonibus excellentissimū, qui respondit certissimam esse doctrinam à me, prædictisque Theologis allatam. Huic responsioni, nec dom ille vnus acquievit, donec suum argumentum dissolutum viderit: Argumentum autem fuit hujusmodi: Affinitas non resultat, nisi mediante Matrimonio: ergo, non stante Matrimonio, resultare ea nunquam poterit: Sed post mortem prædictæ Bertæ jam non stat matrimonium cum Titio, quia ex San- cto Paulo matrimonium dissolvitur per mortem: ergo nec resultabit affinitas in Titio cum natis post mortem Bertæ.

12. Respondi in hunc modum: Affinitas non resultat, nisi mediante matrimonio, quod aliquo tempore exi- terit, concedo quod nunc actu existat, nego. Vnde nego consequentiam. Cujus distinctionis ratio est, quia, ut diximus, adhuc de novo nati (Matrimonio scilicet am- plius non existente) sunt consanguinei vxoris: ergo non possunt, non esse affines mariti; Sacri enim Canones ad contrahendam Affinitatem nihil aliud requirunt, nisi consanguinitatem cum altero ex conjugibus, nec distin- guunt, stante vel non stante matrimonio.

13. Confirmatur. Affinitas vsque ad secundum gradum contracta ex copula fornicaria semper con- surgit, ut vidimus, quamvis ibi non adsit, nec stet matrimonium; Satis enim est, ut aliquo tempore adfuerit culpa illa illicita: Ergo, & in casu no- stro satis est, quod aliquo tempore adfuerit copula licita.

14. Et hinc ducitur ratio à prior. Nam Affinitas non oritur ex matrimonio immediatè, sed ex mixtione Corporum, etiam semel habita inter virum, & mulierem. Quamvis ergo per mortem dissolvatur matrimonium

non dissolvitur immediatè radix affinitatis, quæ est in pulam intercessisse inter virum, & mulierem, quæ nitas quæ nasci ex tali radice debet, impeditur non terit.

§. 11. *Quæ jure indultum est hoc Impedimentum affinitatis.*

1. **Q**uamvis naturaliter confurgat affinitas con- sanguineorum alterius conjugis cum altero, quæ Affinitatem appellamus, ea enim confurgit ex ip- satione corporum, quo conjuges sunt vna caro, ita- eam attentionem esse impedimentum dirimens Ma- trimonium subsequens, omnino indultum est ab Eccl- sia. Ita Sanch. l. 7. d. 66. & 67. & Pontius l. 7. d. 34. adque pro- ter convenientias supra in explicatione impedimenti cōsanguinitate indicatas, hic proportionaliter appli- das. Addita etiam est excommunicatio contra tenentem Matrimonium cum hoc impedimento, ut dicam cap. 3.

2. Hinc rectè colligit Hurtados, d. 10. *matrim.* d. 3. num. 8. duos Infideles, qui dictam affinitatem contrax- runt, posse tempore Infidelitatis valido Matrimo- conjungi cum animabus, quia Infideles non subiacent eccl- e siæ legibus. Cætera ad Infideles circa hoc partem vide apud citatum Hurtadum.

§. 111. *Affinitas superveniens Matrimonio.*

1. **D**iximus, Affinitatem dirimere Matrimo- nio jam contracto, hic dicendum est. De Cognatione spirituali superveniente dixi lib. 2. cap. 4. §. 2. a nu- mero 17.

2. Breviter. Si vir, vel vxor copulerent cum aliquo vel aliquo ex consanguineis in primo, vel secundo gra- rantum sui conjugis; Si autem ea superveniret Matrimo- nio jam contracto, hic dicendum est. De Cognatione spirituali superveniente dixi lib. 2. cap. 4. §. 2. a nu- mero 17.

3. Ne autem hic duo confundas, que sunt similia, verba. Nam, si Titius v. g. vir Bertæ cognoscat aliquam Bertæ consanguineam in remotioribus gra- bus, à primo, & secundo, hoc est in tertio, vel quatuor, committit quidem incestum, quia ex prædictis, con- sanguinei ejus vxoris sunt ipsi Titio affines, etiam si amittit jus petendi debitum à sua vxore Bertæ, quia Titio dentinum hanc penam non valendi petere debuit, & e- cut & impedimentum dirimens ex copula illicita, pro- strinxit ad primum, & secundum duntaxat, ut dixi.

Simili modo, si idem Titius v. g. cognoscat mu- piter aliam extraneam, nulla consanguinitate ad se, vel ad vxorem suam pertinentem, cognoscat, v. g. Mariam, contrahet impedimentum, ne ipse Titius post mortem suæ vxoris Bertæ possit Matrimonium contra- here cum consanguineis Mariæ in primo, & secundo gradu, & si cum his forte postea copulam habeat, con- mittet incestum speciatim in Confessione aperitendum. At vero, si copulam, postea habeat cum consanguineis dictæ Mariæ in gradibus remotioribus, hoc est in tertio, & quarto, illicitè quidem, ut ex se patet, facit, sed non contrahet conjunctionem cum dicta Maria, & con- sequenter, neque incurrit impedimentum dirimens Matrimonium, forte contrahendum cum illam dignat declaravit Pius V. ad Dominum 1557. *Declarat.* Carita, ap. Pont. lib. 7. *matrim.* d. 33. num. 6. vidè, nec peccat

peccato incestus, sicuti rectè notavit Sanchez lib. 7. mar. d. 67. num. 7. quare, nec speciatim, ut incestum in Confessione explicandum, quia in copula illicita (ut nimis saepe dictum est) Tridentinum abstinuit ab his remotioribus gradibus contractionem impediendi, &c.

Vides ergo diversitatem, præsertim illam de incestu Titius enim cognoscendo, confanguineas Bertæ vxoris suæ in remotioribus illis gradibus, committit incestum. Idem verò Titius cognoscendo confanguineas dictæ Mariæ sibi extraneas, sed jam vnitæ per copulam illicitam, cognoscendo, inquam, eas, quæ Mariæ sunt conjunctæ in primo, & secundo gradu, committit quidem incestum, sed cognoscendo eas, quæ eidem Mariæ sunt conjunctæ in tertio, & quarto incestum non committit.

4. Dixi autem n. 2. (petere licitè non potest) potest enim, imò, & debet, reddere ne ex peccato vnus conjugis petatur dampnum alteri. Nam propterea, sic, & alter consenserit ad prædictum incestum, etiam, & ipse petere non poterit, ut explicatius alibi docui, l. 7. in Decal. c. 4. §. 2. in præf. 12.

5. Tria tunc exciderunt, quæ te ignorare non conuenit, primum, Secundum Sanchez l. 7. d. 3. n. 1. & Pontium l. 10. c. 7. n. 6. alibi, excusari ab hac pœna non valendi petere debitum, à suo conjugè, mulierem, quæ præcisè vi oppressa fuit à confanguineo sui viri, quia tunc cum culpam non committat mulier, non meretur pœnam, esto naturaliter oriatur affinitas. Secundum, eandem excusationem concedi probabiliter à nonnullis, ut Pont. l. 2. Bonac. de mar. q. 4. p. 2. n. 5. Avers. q. 17. mar. sect. 3. Ver. Quid si fem. contra Sanch. & Pontium, si ex metu gravi, siue mulier, siue vir cogatur similem incestum committere. Nam quamvis tunc peccent, Ecclesia tamen non videtur tunc illum, vel illam castigare tanta pœna velle. Tertium, probabiliter etiam à nonnullis concedi eandem excusationem, si ad hoc ignorantia, siue facti, siue juris, siue pœnæ, dummodo non sit affectus, ut liberi dicti conjuges peccent, id quod clare docet Sanchez l. 1. d. 3. n. 43. De his tribus, lege Dianam p. 11. tract. 5. ref. 3.

§. IV. Qualis copula Affinitatem pariat.

1. Quoniam copula radix est prædictæ Affinitatis, ideo maxime hic explicari solet, qualis esse debeat copula, ut illa certo Affinitas oriatur. Dico, hac in re vnum esse certum, incerta duo: Certum est, nequaquam sufficere actus quantumcunque turpes esse, sed requiri copulam consummatam intra vas fœminæ, ubi effundatur semen.

2. Hinc non confurgit hoc impedimentum ex copula sodomitica, nec ex copula cum mortua, nec ex effusione seminis omnino extra vas, nec ex congressu spadonum, qui verum semen non emittunt, nec, ut declaravit Pius V. ex Matrimonio rato non consummato, ex illo tamen oriri impedimentum publicæ honestatis, ne obliuiscaris.

3. Contra, ut vult Sanchez l. 7. d. 64. n. 17. confurgit ex copula habita cum dormiente, cum ebria, cum infana, cum invita, cum coacta, cum ignorante, siue jus, siue factum; tunc enim vera fit femininum commixtio, & fit vnum principium generationis.

4. Atque hic nota diligenter differentiam, nam nunc docemus, oriri Affinitates à copula, etiam vi, vel metu habita: at paulo ante in præced. num. 6. docuimus ex copula vi, metu, &c. habita, non oriri pœnam non valendi petere debitum: quæ duo, quia sunt valde diversa, ideo valde notanda. Prius enim est ante contractum matrimonium, posterius vero est post illud jam legitime celebratum.

5. Jam vero, incertum est, Primò. An oriatur affinitas si semen emittuntur extra vas, sed illud sibi matrix attrahat, vel, si aliqua tandem arte, etiam ope Dæmonis, intra vas mulieris intromittatur. Negat Pontius, lib. 7.

cap. 33. num. 2. affirmavit cum communi Sanchez l. 7. d. 64. num. 15. Pont. q. 3. p. 12. n. 14. Avers. q. 17. sect. 1. Ver. Dubitari etiam, Perez d. 3. sect. 1. n. 4. G. Hurt. d. 20. de mar. diff. 1. num. 3. & merito, jam enim licet adest verissima seminum commixtio.

6. Incertum est secundo. An prædicta Affinitas oriatur si intromisso semine viri, mulier suum semen fœmineum non emittat, quo aliquando in fœmina frigidiore fertur, posse contingere?

Respondeo, Quamvis debeat semper præsumi, fœminam etiam, & ipsam feminalem, vnde, nisi evidentiissime contrarium constet, in praxi, tum in foro fori, tum in foro conscientie est pronunciandum. Affinitatem esse contractam, tamen pro eo raro casu, qui posset contingere, duæ sunt sententiæ.

7. Non oriri tunc affinitatem, docet Perez l. c. num. 5. G. Hurt. l. c. num. 4. Avers. l. c. V. Dubitatur tamen, alique, & novissime Vercellii, l. 4. q. 2. n. 27. sect. 10. Ratio principalior est, quia ex Medicorum sententia ad generationem requiritur necessarium semē fœmineum. Quando igitur hoc absit, cum vir, & mulier non possint fieri vnum principium generationis, quod est radix Affinitatis, ipsa Affinitas oriri non potest.

8. Oriri tunc Affinitatem, docet Sanchez l. c. num. 20. Pontius l. 7. cap. 33. num. 2. alique, qui, hi probabilius putant, non esse necessarium ad generationem fœmineum semen, esto adiuvet. Quare sine hoc poterunt vir, & mulier fieri vnum principium generationis.

9. Vtraque sententia est probabilis, ut fateatur idem Sanchez l. c. n. 19. & in simili iterum dicitur à nobis aliquanto inferius, tract. 5. c. 7. n. 5.

CAPVT XIII.

Impedimentum Duodecimum.

IMPOTENTIA.

§. I. Quid, & quidplex sit?

1. Impotentia cōiundi, seu inhabilitas ad consummandam copulam (quam Sacri Canones *Toto titulo de frig. & maleficiis*, frigiditatem appellant) est impedimentum dirimens Matrimonium contrahendum, idque jure naturæ est, ut non possis tradere tuum corpus ad actum illum impossibilem. Quare, siue tu scias, siue tu nescias impotentiam, si tamen verè impotens sis, impedimento eris affectus, & consequenter ineptus ad Matrimonium.

2. Dixi autem primò, (*impotentia cōiundi*) nam impotentia generandi (quam *sterilitatem* appellamus) impedimentum non est dirimens; Ita Sanchez l. 7. d. 97. num. 26. tunc enim, si haberi nequit primarius finis Matrimonii, nempe prolis generatio, habetur tamen secundarius, qui est remedium concupiscentiæ. Porissimum, quæ jam adest immediatè potestas perficiendi copulam, esto absit, quasi per accidens effectus copulæ, id est proles. Nam propterea potest Maritus commisceri cum vxore vicina partui quamvis sine effectu novæ prolis, &c.

3. Dixi item (*dirimens matrimonium contrahendum*) nam impotentia superveniens Matrimonio jam contracto, siue consummato, siue rato, illud non dirimit. An vero tunc liceat usus Matrimonii, dicemus §. 5.

4. Impotentia autem hæc tunc certo adest, quando aliquid, ut volunt Sanchez l. 7. d. 92. per totum, & d. 107. Pont. l. 7. c. 60. n. 3. & G. Hurt. d. 22. diff. 1. 3. & 7. ex his tribus certò deest, vel scilicet deest Potentia ad penetrationem vas, vel Potentia ad emittendum verum semen, vel Potentia ad illud emittendum intra vas, neque enim sufficit, si emittatur extra vas, quamvis in ejus ore. Lege G. Hurt. l. c.

5. Hæc